

**POLITIKA I MJERE ZAŠTITE OD SEKSUALNOG UZNEMIRAVANJA,
ISKORIŠTAVANJA, ZLOSTAVLJANJA I ZLOSTAVLJANJA DJECE**
(revidirano u listopadu 2022.)**1. Osnovna načela**

Očuvanje ljudskog dostojanstva je u samom središtu svih aktivnosti koje provodi Organizacija Status M s djecom, mladima i odraslim osobama na promociji rodne ravnopravnosti i prevenciji nasilja. Mi u Statusu M svjesni smo posebne odgovornosti za promicanje ljudskog dostojanstva i socijalne pravde u okviru naše organizacije, kao i za održavanje sigurnog i dostojanstvenog radnog okruženja. Svjesni smo važnosti organizacijske kulture koja pruža sigurnost i podršku svojim zaposlenima[1], partnerima i zajednicama s kojima radimo.

Mi u Statusu M vjerujemo da svi imaju pravo na život bez seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja i zlostavljanja, i da nijedno dijete niti odrasla osoba ne smiju biti izloženi zlostavljanju bilo koje vrste. Svjesni smo da su određene grupe ljudi izloženije seksualnom uznemiravanju, iskorištavanju i zlostavljanju, a to se posebno odnosi na djecu, mlade, žene i odrasle osobe koje pripadaju ranjivim skupinama. Svjesni smo da postoji neravnoteža moći između zaposlenih, suradnika/ca i partnera/ica Statusa M, kao i između osoba unutar same organizacije. Naša se moć ne smije zloupotrebjavati za pribavljanje osobne koristi ili za nanošenje štete drugima.

Imamo odgovornost zaštititi ljude s kojima radimo i koji rade za nas, i kontinuirano ćemo truditi spriječiti pojavu seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja, zlostavljanja i zlostavljanja djece, mladih, žena i odraslih osoba koje pripadaju ranjivim skupinama. Ozbiljno shvaćamo sve prijave seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja, zlostavljanja djece i odraslih osoba te smo ga dužni prijaviti nadležnim institucijama, kao i ohrabriti druge da doživljeno ili uočeno nasilje prijave. Naše aktivnosti se temelje na pristupu koji je usmjeren na osobe koje su doživjele neki vid nasilja, što znači da potrebe i želje tih osoba određuju našu reakciju i odgovor. S osobama koje su doživjele bilo koji oblik seksualnog uznemiravanja i nasilja postupamo dostojanstveno i s poštovanjem, a prioritet su nam njihova prava na privatnost i podršku.

Status M primjenjuje pristup nulte tolerancije na seksualno uznemiravanje, iskorištavanje, zlostavljanje i zlostavljanje djece. Ozbiljno ćemo shvatiti sve navode te postupiti sukladno važećim zakonima i drugim relevantnim propisima, a po potrebi ćemo poduzeti odgovarajuće mjere kako je navedeno u Pravilniku o radu i Protokolu o postupanju u slučaju seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja, zlostavljanja i zlostavljanja djece, uzimajući u obzir prava i

interese osoba koje su bile izložene i su doživjele uznemiravanje i nasilje. Jasno dajemo do znanja da nećemo tolerirati seksualno uznemiravanje, iskorištavanje i zlostavljanje, kao i zlostavljanje djece u bilo kojem obliku koje počinje naši zaposlenici/ce, partneri/ce i drugi suradnici/ce prema bilo kome.

Status M donosi Politiku i mjere zaštite od seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja, zlostavljanja i zlostavljanja djece te temelji svoj rad u skladu s navedenim pravnim propisima:

- Ustav Republike Hrvatske, 1990 (NN 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14)
- Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima djeteta, 1989
- Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi pročišćeni tekst zakona (NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20)
- Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju pročišćeni tekst zakona (NN 10/97, 107/07, 94/13, 98/19, 57/22)
- Konvencija Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja, 2012
- Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18)
- Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji (NN 70/17, 126/19, 84/21)
- Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja (NN 70/2018)
- Protokol o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima, 2004
- Protokol o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece, 2014
- Etički kodeks istraživanja s djecom, 2020
- Strategija Vijeća Europe o pravima djeteta (2014.-2021.)
- Nacionalna strategija za prava djeteta (2022. – 2026.)
- Nacionalna strategija zaštite nasilja u obitelji (2017. – 2022.)
- Obiteljski zakon (NN 103/15, 98/19, 47/20)

2. Područje primjene

Ova Politika odnosi se na sve zaposlene i suradnike Statusa M:

- Izraz "zaposleni Statusa M" odnosi se na sve zaposlene radnike i radnice Organizacije Status M.
- Izraz "suradnici" odnosi se na članice i članove upravnih odbora, pripravnike/ce, posjetitelje/ice, međunarodne i lokalne konzultante/kinje, kao i drugo osoblje. Izrazom su obuhvaćena i druge pravne osobe te njihovi zaposlenici/e, kao i pojedinci/ke koji su ušli u partnerstvo sa Statusom M te volonterke/volonteri i one osobe s privremenim angažmanom.[2]

Ova Politika je na snazi tijekom uobičajenog radnog vremena i izvan njega. Aktivnosti zaposlenih i suradnika Statusa M koje se odvijaju izvan radnog vremena i u suprotnosti su s ovom Politikom smatrat će se kršenjem Politike.

Definicije u vezi s ovom Politikom dodatno su objašnjene u Aneksu 2.

3. Obaveze Statusa M u području zaštite[3]

Organizacijska kultura, vodstvo i odgovornost

3.1 Status M će uložiti maksimalan napor u promicanje, stvaranje i održavanje sigurne organizacijske kulture za sve ljude koji rade za i sa Statusom M, uključujući naše partnere i zajednice u kojima je Status M aktivan. Od osoba koje vode Status M očekuje se da u svakom trenutku promiču vrijednosti nenasilja i zaštite isticanjem posvećenosti organizacije ravnopravnosti i poštivanju različitih i drugih. Status M će stvoriti sigurno okruženje koje potiče suzbijanje pojave seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja, zlostavljanja i zlostavljanja djece.

3.2 Status M će izraditi specifične organizacijske strategije zaštite, s odgovarajućim kapacitetima i resursima na svim razinama organizacije, kako bi se spriječila pojava seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja, zlostavljanja i zlostavljanja djece i osigurala adekvatna reakcija.

3.3 Status M će osigurati visoku razinu kontrole i odgovornosti u pogledu svojih aktivnosti zaštite. To ćemo ostvariti putem praćenja i vrednovanja našeg djelovanja u pogledu zaštite i traženjem povratnih informacija o učinkovitosti naših zaštitnih mjera od zaposlenih i suradnika Statusa M, partnera, korisnika/ca projekata i programa i zajednica u kojima je Status M aktivan. Posvećeni smo stalnom učenju i unapređenju kako bismo spriječili i reagirali na seksualno uznemiravanje, iskorištavanje, zlostavljanje i zlostavljanje djece. Bit ćemo odgovorni i transparentni u slanju informacija o našim aktivnostima i ostvarenom napretku različitim grupama i pojedincima/kama, uključujući upravljačke strukture Statusa M, osoblje, donatore, partnere, širi sektor i zajednice. Sve objavljene ili podijeljene informacije će biti utemeljene na pristupu koji u središte interesa stavlja želje i potrebe osoba koje su doživjele nasilje.

3.4 Status M se obvezuje poštivati povjerljivost podataka i situacije maloljetnika, ne otkrivati podatke osobne prirode, te poštivati Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka. Sve informacije koje bi se mogle upotrijebiti za identifikaciju djeteta neće se koristiti.

Status M osigurat će:

- informiranje osoba odgovornih za dijete (roditelj/skrbnik) za korištenje i objavljivanje fotografija/video uradaka djeteta, ali i djeteta sukladno njegovu razvoju kako bi i ono moglo dati svoj pristanak
- dobivanje suglasnosti od roditelja ili skrbnika za dijeljenje podataka djeteta, kao što su ime, fotografija, video zapis ili svjedočanstva

- korištenje samo imena djeteta. Vodit će se računa da se ne otkrije mjesto gdje dijete živi i ostale informacije koje mogu dovesti do mjesta prebivališta djece. Ako bude potrebno zaštititi dijete, imena djece će se promijeniti
- informacije o djetetu/dječjem životu i fotografije djece (uključujući podatke pohranjene na računalo) čuvat će se u sigurnim datotekama kojima će pristup imati isključivo zaposlenici_ce Statusa M
- fotografije se trebaju usredotočiti na aktivnost, gdje je moguće aktivnost skupine djece, izbjegavati pojedinačno fotografiranje djece.

Upravljanje ljudima

3.5 Status M će nastojati zapošljavati osoblje koje vjeruje u našu viziju, misiju i vrijednosti i, u skladu s relevantnim zakonima, spriječiti (ponovno) zapošljavanje ili (ponovno) angažiranje poznatih počinitelja seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja, zlostavljanja i zlostavljanja djece. U upravljačke i druge pozicije ugradit ćemo odgovarajuće opise odgovornosti radnog mjesta. Uvest će se stroge procedure provjere prilikom zapošljavanja, posebno kada je riječ o zapošljavanju osoblja koje će biti u izravnom ili neizravnom kontaktu s djecom i/ili ranjivim odraslim osobama. U redovne procese procjene radne uspješnosti i prikupljanja povratnih informacija vodstva organizacije možemo uključiti odredbe koje se odnose na posvećenost stvaranju i održavanju okruženja koje promiče ovu Politiku i Zaštitni kodeks ponašanja o sprječavanju seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja, zlostavljanja i zlostavljanja djece.

3.6 Status M će osigurati da svi zaposlenici budu upoznati s ovom Politikom, očekivanim načinom ponašanja i postupkom prijavljivanja nedozvoljenog ponašanja tako što će se očekivanja Statusa M u pogledu prevencije seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja, zlostavljanja i zlostavljanja djece ugraditi u odgovarajuće kodekse ponašanja, obuku novih zaposlenika i redovnu internu komunikaciju.

3.7 Status M će osigurati da procedura zapošljavanja, kako zaposlenika, tako i volontera, uključuje provjeru prikladnosti za rad s djecom i mladima, uključujući i potvrde o nekažnjavanju i/ili ne vođenju kaznenog postupka.

3.8 Status M će upućivati zaposlenike i volontere na edukaciju u području zaštite prava djece prema potrebi i raspoloživim mogućnostima.

Partneri

3.9 Status M će promicati i zahtijevati postojanje mjera zaštite kod partnera. Status M će osigurati odgovarajuće procjene zaštitnih mjera u okviru procesa razmatranja novih i postojećih partnerstava. Status M će birati partnere na osnovu njihove posvećenosti socijalnoj pravdi i jednakosti, njihovih organizacijskih vrijednosti i načina na koji štite svoje osoblje i korisnike/ce programa, kao i njihove prikladnosti da izvrše posao koji tražimo od njih.

Prilikom stupanja u partnerstva, pobrinut ćemo se da partnerski ugovori a) sadrže ovaj dokument kao dodatak ili na drugi način osiguravaju njegovo provođenje; b) jasno stavljaju do znanja da su fizičke ili pravne osobe koje sklapaju ugovor, kao i njihovi zaposlenici/ce i volonteri/ke, dužni/e pridržavati se kodeksa ponašanja koji je u skladu sa standardima ove Politike; i c) izričito navode da ako te osobe i pojedinci ne poduzmu odgovarajuće preventivne mjere kako bi spriječili seksualno uznemiravanje, iskorištavanje i zlostavljanje, te zlostavljanje djece, ako ne budu blagovremeno istražili i prijavili sve pritužbe na takvo ponašanje, ili poduzeli odgovarajuće popravne mjere u slučaju da zaista dođe do seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja, zlostavljanja ili zlostavljanja djece, u tim slučajevima Status M ima pravo raskinuti ugovor.

Zajednički ćemo raditi na izgradnji kapaciteta u našim organizacijama kako bismo izvršili obaveze u pogledu primjene mjera zaštite. Mi ćemo poštovati naše partnere i podržavati ih kada je to moguće i neophodno kako bi izgradili vještine i kapacitete za izvršavanje svojih odgovornosti u skladu s ovom Politikom. Za dobavljače, konzultante, neovisne podugovarače i slično, Status M može ovu Politiku ugraditi kao prilog svakom pisanom ugovoru ili napraviti sažetak zahtjeva sadržanih u ovoj Politici i odredbi iz ovog odjeljka.

3.10 Status M će surađivati na provođenju mjera zaštite u sektoru, između ostalog sa zajednicama, drugim organizacijama, donatorima, vladama, globalnim mrežama civilnoga društva i lokalnim partnerima, kako bismo unaprijedili naše prakse i doprinijeli širim nastojanjima s ciljem sprječavanja i reagiranja na seksualno uznemiravanje, iskorištavanje, zlostavljanje i zlostavljanje djece.

Integracija mjera zaštite u naš rad

3.11 Status M će izraditi procjenu rizika kako bi se utvrdila rizična područja u kojima je potrebna zaštita i rizici od seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja, zlostavljanja i zlostavljanja djece te će dokumentirati korake koje treba poduzeti s ciljem uklanjanja ili smanjenja tih rizika.

3.12 Status M će integrirati mjere zaštite u projekte i programe. To ćemo učiniti primjenom našeg suradničkog pristupa osmišljavanju projekata i programa s našim partnerima i korisnicima, u svim fazama, kako bismo osmislili bolje formate praćenja i vrednovanja mjera zaštite u našim projektima i programima. Cilj nam je utvrditi i ublažiti ili smanjiti rizike koji proizlaze iz aktivnosti naših projekata i programa.

3.13 Status M će se pobrinuti da višestruki mehanizmi za prijavljivanje seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja i zlostavljanja i zlostavljanja djece budu dostupni i prilagođeni različitim potrebama onih koji ga žele prijaviti, uključujući ranjive odrasle osobe i djecu koja su u najvećem riziku od seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja, zlostavljanja i zlostavljanja djece, zajednice s kojima radimo, naše partnere, zaposlenike i suradnike. Korisnike projekata i programa informirat ćemo o protokolima o postupanju u slučaju seksualnog nasilja. Podići ćemo svijest zajednice o očekivanim ponašanjima naših

zaposlenika i suradnika o načinima podnošenja prijave. Status M će osigurati da svi koji su odgovorni za primanje prijave razumiju svoje dužnosti u postupku obrade prijave na siguran i povjerljiv način. Bit ćemo transparentni prema osobama koje su doživjele nasilje kada se radi o obavezama ili mjerama koje treba poduzeti na temelju njihove prijave, uključujući i upućivanje trećim osobama. Sve mjere će se temeljiti na procjeni rizika za sve uključene.

Odgovor na prijave i propratne aktivnosti

3.14 Status M će pružiti podršku i pomoć podnositeljima/cama pritužbi i svima koji su doživjeli seksualno uznemiravanje, iskorištavanje, zlostavljanje ili zlostavljanje djece koje su počinili zaposlenici ili suradnici Statusa M. To može podrazumijevati medicinske tretmane, pravnu pomoć i psiho-socijalnu podršku. Naša podrška i pomoć će se temeljiti na pristupu koji osobu koja je doživjela nasilje stavlja u prvi plan kao i na procjeni izvedivosti i rizika za sve uključene.

Mehanizmi zaštite:

- i. **Interni mehanizam:** koordinatorica programa Tamara Tokić, tamara.tokic@status-m.hr, predsjednica organizacije Anamarija Sočo, anamarija.soco@status-m.hr,
- ii. **Vanjski mehanizam 1:** CARE International Balkans, Zvezdana Batković, zbatkovic@care.ba,
- iii. **Vanjski mehanizam 2:** Pravobraniteljica za djecu Helenca Pirnat Dragičević, info@dijete.hr; Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova Višnja Ljubičić, ravnopravnost@prs.hr

3.15 Status M će poduzeti sve moguće korake kako bi se osobe koje su u dobroj vjeri prijavile slučaj seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja, zlostavljanja ili zlostavljanja djece u koji su umješani zaposlenici ili suradnici Statusa M zaštitile od odmazde.

3.16 Status M će osigurati da se svi navodi o seksualnom uznemiravanju, iskorištavanju i zlostavljanju i zlostavljanju djece temeljito ispituju, uz procjenu rizika, i po potrebi prijave nadležnim institucijama. Status M će na navode reagirati žurno i profesionalno, a navode će istraživati osobe koje su prošle odgovarajuću obuku i imaju iskustvo u osjetljivim istragama, na temelju pristupa koji je rodno osjetljiv i koji u središte stavlja želje i potrebe osobe koja je doživjela seksualno uznemiravanje, iskorištavanje i zlostavljanje i zlostavljanje djece.

Istrage će uključivati procjenu rizika za sve uključene. Surađivat ćemo s našim partnerima kako bi i oni izgradili kapacitete za provjeru navoda o seksualnom uznemiravanju, iskorištavanju, zlostavljanju i zlostavljanju djece od strane njihovog osoblja.

3.17 Status M će poduzeti brze i odgovarajuće mjere prema zaposleniku ili suradniku koji prekrši ovu Politiku činom seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja, zlostavljanja i zlostavljanja djece. Te mjere se mogu odnositi na upravne ili disciplinske postupke, sudsku tužbu i/ili prosljeđivanje slučaja nadležnim institucijama radi poduzimanja daljnjih koraka,

uključujući i kazneni progon počinitelja. Sve mjere će se temeljiti na pristupu koji stavlja osobu koja je doživjela nasilje u prvi plan kao i na procjeni izvedivosti rizika za sve uključene.

4. Zaštitni kodeks ponašanja[4]

Ostvarivanje vizije i misije Statusa M ovisi o pojedinačnim i zajedničkim naporima svih zaposlenika i suradnika. Zato se svi zaposlenici i suradnici Statusa M moraju pridržavati najviših standarda etičkog i profesionalnog ponašanja, promicati spomenute standarde i ponašati se u skladu s politikama Statusa M. U ovom dokumentu definirano je adekvatno ponašanje koje zaposlenici i suradnici Statusa M moraju poštovati kako bi ljude zaštitili od seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja, zlostavljanja i zlostavljanja djece koje vrše zaposleni ili suradnici Statusa M.

Ovaj Zaštitni kodeks ponašanja služi kao vodič svim zaposlenima u Statusu M i ostalom osoblju, kako bi u svom privatnom i profesionalnom životu mogli donositi odluke koje su u skladu s njegovim ključnim vrijednostima. Nepoštivanje ovog Zaštitnog kodeksa ponašanja predstavlja ozbiljan prekršaj i može za rezultat imati disciplinske mjere, uključujući i otkaz, u skladu s disciplinskim procedurama Status M-a i važećim zakonima. Svi zaposleni i suradnici Statusa M moraju pročitati i potpisati ovaj Zaštitni kodeks ponašanja.[5]

5. Odgovornost

5.1 Svi zaposlenici i suradnici Statusa M

Svi zaposlenici i suradnici Statusa M dužni su spriječiti, prijaviti i reagirati na seksualno uznemiravanje, iskorištavanje, zlostavljanje i zlostavljanje djece sukladno važećim zakonima, kao i ostalim relevantnim podzakonskim aktima i protokolima. Svi zaposlenici i suradnici u Statusu M imaju obavezu poštovati relevantne zakone i ostale podzakonske akte, kao i Politiku i mjere zaštite te Zaštitni kodeks ponašanja Statusa M. Svi zaposleni i suradnici Statusa M moraju pročitati i potpisati Zaštitni kodeks ponašanja.

5.2 Voditelji/ce programa i projekata

Voditelji/ce programa i projekata dužni su pobrinuti se da svi zaposlenici i suradnici Statusa M razumiju i poštuju Politiku i mjere zaštite i da potpišu Zaštitni kodeks ponašanja.

5.3 Izvršni odbor

Izvršni odbor je odgovoran za kvalitetno i sigurno zapošljavanje i obučavanje novih osoba, te mora osigurati da svi zaposlenici s posebnim zaduženjima prema ovoj politici imaju na raspolaganju odgovarajuće iskustvo, obuku i podršku, uključujući one zaposlene koji su odgovorni za primanje i obradu osjetljivih prijava i one koji su odgovorni za provođenje istraga. Izvršni odbor će osigurati procjenu kvalitete rada zaposlenih i podržavati odgovornu

i sigurnu organizacijsku kulturu radi prevencije seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja, zlostavljanja i zlostavljanja djece.

5.4. Predsjednik/ca

Predsjednik/ca nadzire provođenje ove Politike i odgovoran/na je za revidiranje i ažuriranje u skladu s definiranim vremenskim rokovima. On/a prati i prijavljuje kršenje ove Politike Skupštini koristeći standardizirane podatke o odgovornosti.

Politike i prakse se pregledavaju u redovitim razmacima i službeno se ocjenjuju od strane vanjskog evaluatora/revizora svake tri godine.

Predsjednik/ca je odgovoran/na osigurati temeljnu senzibilizaciju zaposlenika/ca prema ovoj politici i pitanjima koja pokriva.

5.5. Skupština

Skupština je odgovorna za ovu Politiku i od Izvršnog odbora zahtijeva redovne izvještaje o njezinu provođenju, kao i o rizicima, kako bi se na adekvatan način mogle osmisliti smjernice za unapređenje rada organizacije u ovom području.

6. Srodne politike

Ova Politika nadopunjuje standarde ponašanja kojih se moraju pridržavati svi zaposleni Statusa M, a opisani su u:

- Etičkom kodeksu,
- Protokolu o postupanju u slučaju seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja, zlostavljanja i zlostavljanja djece,
- Politici rodne ravnopravnosti.

Ova Politika je dio napora Statusa M da osigura odgovornost prema zajednicama s kojima radi i provodi se u sklopu šireg okvira odgovornosti Statusa M.

Za Status M

Predsjednica
Anamarija Sočo

 Status M

ANEKS 1 – Kodeks ponašanja za primjenu mjera zaštite[6]

Ostvarivanje vizije i misije Statusa M ovisi o pojedinačnim i zajedničkim naporima svih zaposlenika i suradnika. Zato se svi zaposlenici i suradnici Statusa M moraju pridržavati najviših standarda etičkog i profesionalnog ponašanja, promicati spomenute standarde i ponašati se u skladu s politikama Statusa M. U Politici i mjerama zaštite i Kodeksu ponašanja za primjenu mjera zaštite definirano je adekvatno ponašanje koje zaposlenici i suradnici Statusa M moraju poštovati kako bi ljude zaštitili od seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja, zlostavljanja i zlostavljanja djece od strane zaposlenika ili suradnika Statusa M.

Ovaj Kodeks ponašanja za primjenu mjera zaštite služi kao vodič svim zaposlenicima Statusa M, zaposlenicima partnerskih organizacija i pojedincima, kako bi u svom privatnom i profesionalnom životu mogli donositi odluke koje su u skladu s njegovim ključnim vrijednostima. Nepoštivanje ovog Kodeksa ponašanja predstavlja ozbiljan prekršaj i može za rezultat imati prekid suradnje ili raskid ugovora o radu, u skladu s Pravilnikom o radu i važećim zakonima. Svi zaposlenici i suradnici Statusa M moraju pročitati i potpisati ovaj Kodeks ponašanja za primjenu zaštitnih mjera.[7]

Kao zaposlenik/ca ili suradnik/ca Statusa M, ja ću –

1. razvijati i održavati sigurnu i podržavajuću organizacijsku kulturu kojom se prevenira i suzbija seksualno uznemiravanje, iskorištavanje, zlostavljanje i zlostavljanje djece.
2. odnositi ću se prema svima dostojanstveno i s poštovanjem te ću osporavati stavove i ponašanja koja se kose s Politikom i mjerama zaštite i Kodeksom ponašanja za primjenu mjera zaštite Statusa M.
3. odmah ću prijaviti sve sumnje koje imam oko ponašanja zaposlenika ili suradnika Statusa M koja predstavljaju moguća kršenja Politike i mjera zaštite i ovog Kodeksa. Razumijem da neprijavlivanje takvih sumnji može za rezultat imati disciplinske mjere. Pobrinut ću se da budem upoznat/a s raspoloživim opcijama prijavljivanja te ću sumnje ili navode prijaviti na povjerljiv način.
4. putem dostupnih mehanizama ili kanala prijaviti ću osjetljive informacije s kojima sam upoznat/a, a koje su vezane za sumnje u pogledu seksualnog uznemiravanja, iskorištavanja, zlostavljanja i zlostavljanja djece, bilo da uključuju osoblje, korisnike/ce programa ili druge osobe u zajednicama u kojima je Status M aktivan. Jasno mi je da je za osiguranje poštovanja dostojanstva i sigurnosti svih uključenih bitno sačuvati povjerljivost svih sumnji i informacija koje su mi poznate i da informacije trebam dijeliti isključivo s osobljem na odgovarajućoj poziciji koje treba biti upoznato s takvim informacijama. Jasno mi je da kršenje ove Politike može dovesti u opasnost druge osobe i imati za rezultat disciplinski postupak.
5. upoznat ću Status M s prekršajnim i/ili kaznenim presudama protiv mene zbog navoda o seksualnom uznemiravanju, iskorištavanju ili zlostavljanju bilo koje osobe.

6. uvijek ću se pobrinuti da još jedna odrasla osoba bude prisutna kad god se radi sa djecom.
7. osigurat ću da, kad god fotografiram ili snimam neko dijete za potrebe posla:
 - poštujem zakonska ograničenja za reprodukciju osobnih fotografija,
 - pribavit ću suglasnost djetetovog roditelja ili skrbnika/ce prije fotografiranja ili snimanja i objasniti kako će fotografija ili video biti korišteni,
 - pobrinut ću se da je na fotografijama i video materijalima dijete prikazano na dostojanstven i obziran način, a ne u ponižavajućem ili podređenom položaju,
 - pobrinut ću se da dijete bude prikladno obučeno i da nije u pozama koje bi se mogle protumačiti kao seksualno provokativne,
 - pobrinut ću se da fotografije i video materijali vjerodostojno odražavaju kontekst i činjenice, i
 - pobrinut ću se da oznake na datotekama ne sadrže informacije o identitetu djeteta, na primjer ime i lokaciju.
8. na adekvatan način ću štiti, koristiti i upravljati ljudskim, financijskim i materijalnim resursima Statusa M i neću koristiti resurse Statusa M, uključujući računala, kamere, mobilne telefone ili društvene mreže u svrhu iskorištavanja, mamljenja, uznemiravanja korisnika/ca projekata i programa, djece ili drugih osoba u zajednicama u kojima je Status M aktivan. Jasno mi je da to znači da je osoblju zabranjeno pristupati, prikazivati ili prenositi uvredljiv i/ili pornografski materijal na elektronskim uređajima koje je nabavio ili subvencionirao Status M (npr. računalo, tablet, telefon), ili na privatnom elektronskom uređaju dok je priključen na mrežu Statusa M na radnom mjestu.

Kao zaposlenik/ca ili suradnik/ca Statusa M, *neću* –

1. nikoga seksualno uznemiravati, iskorištavati ili zlostavljati. Razumijem da ovakve vrste ponašanja predstavljaju ozbiljnu povredu dužnosti, a time i temelj za disciplinsku mjeru, koja može uključivati prekid suradnje i otkaz.
2. se upuštati u bilo kakvu seksualnu aktivnost ili fizičke/seksualne odnose sa djecom (osobama mlađim od 18 godina), bez obzira na lokalne propise o dobu pristanka. Razumijem da neznanje ili pogrešna slika o stvarnoj starosnoj dobi djeteta nije nikakvo opravdanje ili obrana.
3. razmjenjivati novac, priliku za zaposlenje, robu ili usluge za spolni odnos, uključujući seksualne usluge ili druge oblike ponižavajućeg, degradirajućeg ili iskorištavajućeg ponašanja. Svjestan/na sam da to znači da nikada i nikome neću plaćati za seksualnu uslugu, niti razmjenjivati pomoć namijenjenu korisnicima/cama projekata i programa za spolni odnos.

4. se upuštati u bilo kakvu seksualnu aktivnost ili seksualnu vezu s korisnicima/cama projekata ili programa. Znam da su takve veze zabranjene. Razumijem da se takve veze temelje na neprimjerenom korištenju mog položaja i postojećoj nejednakoj dinamici moći i da mogu rušiti vjerodostojnost i integritet rada Statusa M.
5. Razumijem da svojoj neposredno nadređenoj osobi moram prijaviti sve ranije veze s korisnicima/cama projekata ili programa. Od nadređenih ću zatražiti smjernice koje se odnose na ovu zabranu.
6. tražiti seksualne ili bilo kakve druge usluge od korisnika/ca projekata ili programa Statusa M, djece ili drugih osoba u zajednicama gdje je Status M aktivan, niti se upuštati u seksualno uznemiravajuće, zlostavljačke ili izrabljivačke odnose.
7. podržavati niti sudjelovati u bilo kojem obliku seksualnog iskorištavanja ili zlostavljanja, kao što je npr. dječja pornografija, trgovina ljudima ili dječji brak.
8. koristiti djecu za rad u domaćinstvu ili druge poslove koji nisu u skladu s njihovom starosnom dobi, fazom razvoja i oduzimaju im vrijeme od obrazovanja, rekreacije ili ih dovode u značajnu opasnost od povrede ili izrabljivanja.
9. koristiti riječi i djela koja su neprikladna, uznemirujuća, zlostavljačka, seksualno provokativna, ponižavajuća ili kulturološki neprikladna djeci.

ANEKS 2

Definicije

Dijete

Dijete je svaka osoba mlađa od 18 godina, bez obzira na prag punoljetnosti koji vrijedi u određenoj zemlji.[8]

Ugrožene odrasle osobe/odrasle osobe u ranjivom položaju

Svaka osoba koja ima 18 ili više godina, koja:

- se ne može brinuti o sebi ili se zaštititi od iskorištavanja; ili
- koja je u riziku (za koju se procijeni da je u opasnosti) zbog svog roda, mentalnog ili fizičkog zdravlja, invaliditeta, etničke pripadnosti, vjerskog identiteta, seksualne orijentacije, ekonomskog i socijalnog statusa, ili zbog neke nepogode, katastrofe ili sukoba,
- je u situaciji podređenosti i stoga je izložena riziku zbog neravnoteže moći.

Seksualno uznemiravanje[9]

Seksualno uznemiravanje je svako neželjeno seksualno udvaranje/pokušaj/pristupanje, traženje usluga seksualne prirode i drugi oblici verbalnog ili fizičkog ponašanja seksualne prirode, i svako drugo ponašanje seksualne prirode za koje se može razumno očekivati ili smatrati da će uvrijediti ili poniziti drugu osobu, kada to ponašanje negativno utječe na posao, kada se njime uvjetuje zapošljavanje ili stvara zastrašujuće, neprijateljsko ili uvredljivo radno okruženje. Iako se obično radi o obrascu ponašanja, može se javiti i kao izolirani incident.

Seksualno iskorištavanje[10]

Seksualno iskorištavanje podrazumijeva svaki pokušaj zloupotrebe nečijeg ranjivog ili ugroženog položaja, zloupotrebu pozicije moći tj. neravnoteže odnosa moći ili povjerenja, što obuhvaća, ali nije ograničeno na, stjecanje novčane, društvene ili političke dobiti putem seksualnog iskorištavanja drugih.

Seksualno zlostavljanje

Seksualno zlostavljanje podrazumijeva čin ili prijetnju fizičkim kontaktom seksualne prirode, bilo kroz upotrebu sile ili u prisilnim okolnostima.

Iskorištavanje i zlostavljanje djece (obuhvaća jedno ili više od ispod navedenog)

a. Fizičko zlostavljanje

Fizičko zlostavljanje je kada osoba namjerno povrijedi ili prijeti da će povrijediti dijete. To npr. može podrazumijevati šamaranje, udaranje, udaranje šakom, trešnju, udaranje nogom, prebijanje, nanošenje opekotina, guranje ili grubo

hvatanje. Fizičko zlostavljanje može biti izolirani incident ili djelo koje se ponavlja. Ne ostavlja uvijek vidljive tragove ili povrede.

b. Emocionalno zlostavljanje

Emocionalno zlostavljanje podrazumijeva neprimjereno verbalno ili simbolično ponašanje prema djetetu ili dugoročno uskraćivanje adekvatne nefizičke brige, njege i emocionalne dostupnosti djetetu. Ovakvo ponašanje u većini slučajeva dovodi do narušavanja samopouzdanja i socijalne kompetentnosti djeteta.

c. Zanemarivanje

Zanemarivanje se javlja kada, uprkos postojanju svih preduvijeta, nisu zadovoljene potrebe koje se smatraju neophodnim za fizički i emocionalni razvoj i zdravlje djeteta.

d. Djela seksualne prirode nad djetetom

Djela seksualne prirode nad djetetom predstavljaju svaki vid seksualne aktivnosti s djetetom. Radi se o aktivnostima između djeteta i odrasle osobe ili drugog djeteta koje po starosti i razvoju ima odgovornost i uživa povjerenje i moć, a čiji je cilj zadovoljenje potreba tih osoba.

Ona mogu, između ostalog, uključivati aktivnosti sa ili bez kontakta, poticanje ili prisiljavanje djeteta na seksualnu aktivnost, iskorištavanje u svrhu prostitucije ili drugih seksualnih praksi, ili izlaganje djeteta materijalima o seksualnom iskorištavanju na internetu, iskorištavanje djece u pornografskim nastupima ili materijalima, ili fotografiranje djece u svrhe seksualnog iskorištavanja.

Mamljenje

Mamljenje je bilo koji oblik ponašanja koje olakšava počinitelju da pridobije dijete ili ranjivu odraslu osobu za seksualnu aktivnost. Obično podrazumijeva pridobivanje povjerenja djeteta i/ili njegovih, tj. njenih roditelja/skrbnika ili ranjive odrasle osobe kako bi se ostvario pristup djetetu/ranjivoj osobi radi seksualnog zlostavljanja. Na primjer, mamljenje uključuje posvećivanje pažnje djetetu ili odrasloj osobi, davanje poklona, novca, droge ili alkohola, poticanje romantičnih osjećaja ili izlaganje djeteta ili odrasle osobe seksualnim konceptima kroz razgovor ili izlaganje pornografiji.

Mamljenje na internetu podrazumijeva slanje elektronske poruke, serije poruka ili ostvarivanje kontakta putem internetske platforme sa sadržajem koji može biti neprimjeren, s ciljem da se primatelj/ica namami u seksualni odnos sa pošiljateljem/icom poruke ili drugom osobom.

Djeca i ugrožene/ranjive odrasle osobe mogu biti žrtve mamljenja i mamljenja na internetu, a predatori na internetu posebno ciljaju na djecu.

Zaštitne mjere

Mjere koje poduzimamo u svrhu sprječavanja, prijavljivanja i reagiranja na štetu ili zlostavljanje i u svrhu zaštite zdravlja, dobrobiti i ljudskih prava svih osoba koje dolaze u

dodir sa Statusom M, bilo sa zaposlenima i suradnicima, partnerima, sudionicima projekata i programa ili zajednicama.

Volonter/ka

Osoba aktivna u Statusu M koja dobrovoljno izvršavaju zadatke ili provode aktivnosti za Status M.

Posjetitelji

Odnosi se na osobe koje posjećuju ured ili aktivnosti Statusa M, uključujući predstavnice i predstavnike donatora, novinare, medije, istraživače, članove obitelji i slično.

[1] Izrazi zaposlenici i suradnici se odnose na sve zaposlene radnike/radnice i suradnike/suradnice u cijelom dokumentu.

[2] Mogu se pojaviti različita tumačenja oko primjene nekih dijelova ove Politike i načela na volontere/ke i angažirane osobe iz zajednica s kojima radimo. Iako će seksualno iskorištavanje i zlostavljanje uvijek biti zabranjeni, kako je izričito navedeno u ovoj Politici, možda je potrebno koristiti diskreciju u primjeni Zaštitnog kodeksa ponašanja kada se radi o seksualnim odnosima za ovu kategoriju radnika. Vidi Aneks 1 Zaštitni kodeks ponašanja organizacije CARE.

[3] Obaveze se temelje na i dodatno proširuju obveze definirane u Izjavi o predanosti za uklanjanje seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja za zaposlenike UN-a i drugo osoblje iz kolovoza 2008.

[4] Temelji se na šest ključnih načela iz biltena Generalnog tajnika UN-a pod nazivom *Special Measures for Protection from Sexual Exploitation and Abuse* (ST/SGB/2003/13).

[5] Zaposlenici i osobe koje su ušle u partnerstvo sa Statusom M mogu potpisati kodeks ponašanja svog poslodavca ako je taj kodeks u skladu s ovim standardima.

[6] Temelji se na šest ključnih načela iz biltena Generalnog tajnika UN-a pod nazivom *Special Measures for Protection from Sexual Exploitation and Abuse* (ST/SGB/2003/13).

[7] Zaposlenici i osobe koje su ušle u partnerstvo sa Statusom M mogu potpisati kodeks ponašanja svog poslodavca ako je taj kodeks u skladu sa ovim standardima.

[8] Definicija djeteta preuzeta je iz dokumenta *Guidelines to Implement Minimum Operating Standards for Protection from Sexual Exploitation and Abuse by UN and non-UN Personnel*, Međuagencijskog stalnog odbora (IASC), ožujak 2013.

[9] Definicija "seksualnog uznemiravanja" preuzeta je iz biltena Generalnog tajnika UN-a: Zabrana diskriminacije, uznemiravanja, uključujući seksualno uznemiravanje i zlouporabu ovlasti (ST/SGB/2008/5).

[10] Definicije "seksualnog iskorištavanja" i "seksualnog zlostavljanja" preuzete su iz biltena Generalnog tajnika UN-a: *Special Measures for Protection from Sexual Exploitation and Abuse* (ST/SGB/2003/13).